

ΤΟΥΡΚΙΑ

Η ΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΣΑΝΤ ΚΑΙ ΟΙ ΚΟΥΡΔΟΙ

Μια παρουσίαση του Νίκου Μούδουρου στο Καφενείο της Πέμπτης

Πέμπτη, 6 Φεβρουαρίου 2025, 7:30μμ

Στα γραφεία της **Σοσιαλιστικής Έκφρασης**, Ρήγα Φεραίου 25^Α 1087 Λευκωσία
και διαδικτυακά μέσω ZOOM και FB

Τουρκία: Η πτώση του Άσαντ και οι Κούρδοι

Την 1η Οκτωβρίου 2024, ο ηγέτης της τουρκικής ακροδεξιάς Ντεβλέτ Μπαχτσελί, περπάτησε προς τα έδρανα της κοινοβουλευτικής ομάδας του κουρδικού **Κόμματος Δημοκρατίας και Ισότητας των Λαών** για χειραψία με την ηγεσία του. Στην ερώτηση των δημοσιογράφων για την κίνηση – έκπληξη, ο Μπαχτσελί παρέπεμψε στην «ανάγκη για ειρήνη που έχει όλος ο κόσμος». Δύο μήνες μετά και λίγα χιλιόμετρα προς τα νοτιοανατολικά της Τουρκίας, η εξουσία Άσαντ κατέρρευσε. Μια εξέλιξη, την οποία η Άγκυρα υποδέχτηκε με ιδιαίτερο, υπερβολικό ενθουσιασμό.

Από τότε μέχρι σήμερα, η καθημερινή επικαιρότητα της Τουρκίας έχει μονοπωληθεί από τις καταγιστικές εξελίξεις στο Κουρδικό σε μια διαδικασία ωστόσο που δεν έχει καν όνομα. Ο Ερντογάν υπογραμμίζει την ανάγκη για την οικοδόμηση μιας «Τουρκίας χωρίς τρομοκρατία». Το κουρδικό πολιτικό κίνημα αναφέρεται σε μια «διαδικασία λύσης και ειρήνης».

Γιατί τόσο «ξαφνικά» η κατάσταση στη Συρία και το μέλλον του κουρδικού πληθυσμού στις δύο χώρες, κινητοποιεί τόσο έντονα τις πολιτικές εξελίξεις στην Τουρκία; Πως συνδέονται δύο φαινομενικά άσχετες μεταξύ τους εξελίξεις; Γιατί η κατάσταση στα ανατολικά και δυτικά του Ευφράτη ποταμού είναι μια «κουρδική ιστορία» που απασχολεί συνολικά την Τουρκία; Τέλος, ποια μπορεί να είναι η σχέση αυτών των γεγονότων με την αναπαραγωγή της εξουσίας Ερντογάν;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που θα επιδιώξει να συζητήσει η παρουσίαση. Επίκεντρό της θα είναι η γενικότερη στρατηγική της εξουσίας Ερντογάν σε σχέση με τη Συρία και το κουρδικό πρόβλημα.

Η παρουσίαση θα ασχοληθεί με το πρόσφατο παρελθόν των επιδιώξεων της παρουσίας της Τουρκίας εντός Συρίας και των στόχων που φαίνεται ότι θέλει να υλοποιήσει σε

σχέση με το μεγαλύτερο ανοιχτό ζήτημα της σύγχρονης ιστορίας του τουρκικού κράτους: Το Κουρδικό πρόβλημα.

Παράλληλα η παρουσίαση θα προσπαθήσει να αναδείξει τις δυναμικές που αναδύονται εντός Τουρκίας ως αποτέλεσμα των περιφερειακών εξελίξεων, αλλά και το πως επηρεάζονται οι πολιτικές και κοινωνικές ισορροπίες εντός της χώρας.

Εισαγωγή

Θέμος Δημητρίου

Να σας καλωσορίσω στο Καφενείο της Πέμπτης, πριν δυο βδομάδες είχαμε μια συζήτηση για την Συρία με τον Ζήνωνα Τζιάρρα που μας έδωσε την εικόνα των διαφόρων δυνάμεων, ανταρτών και άλλων οπλισμένων ομάδων και μας εξήγησε τη δυναμική που εξελίσσεται. Ένα σημαντικό στοιχείο αυτής της αφήγησης είναι και το θέμα το Κουρδικό από το οποίο θεωρούμε ότι και η Τουρκία η ίδια επηρεάζεται άμεσα και σημαντικά από το τί γίνεται. Απόψε έχουμε μαζί μας το Νίκο Μούδουρο που θα προσπαθήσει να μας δώσει την εικόνα της Τουρκίας και της κουρδικής «επικράτειας» που δεν υπάρχει στο όλο σύστημα των συγκρούσεων και της δυναμικής που εξελίσσεται.

Η Μέση Ανατολή δεν μας συνήθισε πολύ σε ευχάριστα πράγματα όχι μόνο τώρα αλλά εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Μέσα σε τούτη όλη την μαυρίλα και απελπισία, όταν ο Άσαντ βρέθηκε να μην ελέγχει και πολύ καλά την κατάσταση, βρήκαν την ευκαιρία οι Κούρδοι της βόρειας Συρίας να αποπειραθούν κάτι δικό τους και παρόλο που δεν δόθηκε πολλή δημοσιότητα στο τί συνέβαινε σε αυτή την περιοχή η Ροζάβα (Rojava) υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα επαναστατικά πειράματα που έγιναν στην ανθρωπότητα. Στην περιοχή δημιουργήθηκαν τρία κουρδικά καντόνια. Ο Άσαντ δεν τους πείραζε και εκείνοι δεν πείραζαν τον Άσαντ. ακολούθησαν μια πολύ επαναστατική λογική και κοινωνική λειτουργία με απίστευτες εξελίξεις στην χειραφέτηση των γυναικών, οι οποίες νομίζω ότι πουθενά αλλού στο κόσμο δεν έτυχαν αυτής της προνομιακής θέσης, στη διακυβέρνησή και στη λειτουργία της κοινωνίας και φαινόταν ότι μπορούσαν να σταθεροποιήσουν μια κατάσταση. Ακόμα και όταν επιτέθηκε το ισλαμικό κράτος να τους διαλύσει ήταν από τις σημαντικότερες δυνάμεις που αντιστάθηκαν και μπόρεσαν να κερδίσουν αυτή την κατάσταση.

Φυσικά κανένας δεν ήταν πολύ ευτυχής μαζί τους και είχαμε φαινόμενα όπως όταν επιτέθηκε το ισλαμικό κράτος στην Κομπάνι. Περίμεναν να τους στείλουν οι Κούρδοι που τους υποστήριζαν οι Αμερικάνοι από τα ανατολικά τους Πεσμεργκά για να τους σώσουν αλλά οι φιλοαμερικανοί Κούρδοι περίμεναν ώσπου και εξαντλήθηκαν τελείως οι δυνάμεις των κούρδων της Κομπάνι, για να μουν μέσα και να αναλάβουν οι Πεσμεργκά βάζοντας ουσιαστικά τέλος στην επαναστατική διαδικασία. Μετά οι Ρώσοι είχαν μπει στη Αφρίν το δυτικό καντόνιο, θεωρούσαμε ότι έδιναν κάποια ασφάλεια απέναντι στις επιθέσεις των διαφόρων, αλλά Ρώσοι αποχώρησαν αφού ήρθαν σε μια συμφωνία με την Τουρκία που έκανε την εισβολή της στην Αφρίν και η επανάσταση πνίγηκε στο αίμα. Ο λόγος που τα αναφέρω είναι διότι δεν πρέπει να νομίζουμε ότι είναι απλώς μερικές τυχαίες εθνικές συγκρούσεις παλαιού τύπου αλλά υπήρξαν και μπροστάρηδες που έδωσαν μάχες πολύ σημαντικές. Τί συμβαίνει σήμερα και πώς η Τουρκία χειρίζεται το θέμα, πώς θα το χειριστούν οι Κούρδοι κλπ. δεν ξέρουμε. Είχαμε

την κακή εμπειρία όταν φέραμε ένα Κούρδο να μας πει για την επανάσταση, ο οποίος είχε πλέον απελπιστεί και έλεγε ότι «μόνο οι Αμερικάνοι μπορούν να μας σώσουν» και έβλεπε όλες τις ελπίδες στους Αμερικανούς. Απόψε θα έχουμε μια συζήτηση η οποία ελπίζω ότι θα μας δώσει την ευκαιρία να δούμε το θέμα σε βάθος, όχι μόνο των Κούρδων αλλά και της ίδιας της Τουρκίας η οποία είναι άμεσα συνδεδεμένη με το Κουρδικό ζήτημα.

Νίκος Μούδουρος

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Η εισαγωγή του Θέμου ήταν πολύ βοηθητική, εξαιρετική, με την έννοια ότι έβαλε ήδη ένα πλαίσιο. Πρέπει να έχουμε υπόψη μας ότι το πλαίσιο για την κατανόηση μιας πρόσφατης εξέλιξης παίζει πάντα ρόλο. Αν δεν βάλουμε ένα ιστορικό, πολιτικό πλαίσιο κατακερματίζουμε την ιστορική εξέλιξη με τρόπο κάπως ανιστόρητο. Το πιο πρόσφατο παράδειγμα ενός αναλυτικού λάθους το οποίο γίνεται σκόπιμα, είναι η υπόθεση με την επίθεση του Ισραήλ στη Γάζα «7 του Οκτώβρη». Όλα ξεκινούν στις 7 του Οκτώβρη και τίποτα άλλο δεν συμβαίνει.

Κατά παρόμοιο τρόπο θα μπορούσαμε να πούμε ότι το τί συμβαίνει με την Τουρκία, τους Κούρδους σε απόλυτη σύνδεση με την κατάσταση στην Συρία δεν ξεκινά τον Δεκέμβρη του 2024 που καταρρέει η προηγούμενη εξουσία, ούτε καν ξεκινά τον Οκτώβρη του 2024 όταν ο ηγέτης της ακροδεξιάς Ντεβλέτ Μπαχτσελί¹ είχε συμβολικά κάνει μια χειραψία με την κοινοβουλευτική ομάδα των Κούρδων στην Τουρκική εθνοσυνέλευση και 20 μέρες μετά συγκεκριμένα στις 22 Οκτώβρη 24 κάλεσε τον ίδιο τον φυλακισμένο τον Κούρδο ηγέτη Αμπντουλάχ Οτσαλάν στην εθνοσυνέλευση, στην κοινοβουλευτική ομάδα του Κουρδικού κόμματος, [Κόμματος Δημοκρατίας και Ισότητας των Λαών (DEM)] για να διακηρύξει την λήξη, ουσιαστικά την αυτοδιάθεση του ΡΚΚ².

Γεννώνται κάποια ερωτηματικά, πώς και γιατί ο ηγέτης ενός κόμματος, ενός κινήματος της ακροδεξιάς, των Γκρίζων Λύκων, το οποίο ιδρύθηκε ουσιαστικά πάνω στη βάση δυο ιστορικών εχθρών του τουρκικού εθνικισμού έτσι όπως των αντιλαμβάνεται, την Αριστερά και το Κουρδικό κίνημα, πώς μπορεί ένα τέτοιο κίνημα, που αρνήθηκε την ύπαρξη των Κούρδων για χρόνια ξαφνικά να αναγνωρίζει τη σημασία ενός ανθρώπου τον οποίον ο ίδιος ο Μπαχτσελί ονομάζει «δολοφόνο των μωρών» να μπαίνει στην εθνοσυνέλευση μετά την φυλάκισή του και να καλεί την διάλυση του ΡΚΚ.

Για να καταλάβουμε αυτές τις στιγμές οι οποίες είναι αποκομμένες κάπου στην επικαιρότητα πρέπει να πάμε λίγο πίσω. Η ιστορία ξεκινά ουσιαστικά από την σταδιακή κατάρρευση της οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

¹ Ο Ντεβλέτ Μπαχτσελί (τουρκικά: Devlet Bahçeli) είναι Τούρκος οικονομολόγος, πολιτικός, και πρόεδρος του κόμματος Εθνικιστικής Δράσης. Ο Μπαχτσελί θεωρείται ο ηγέτης της διαβόητης υπερ-εθνικιστικής οργάνωσης των Γκρίζων Λύκων.

² Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (κουρδικά: Partiya Karkerên Kurdistanê, ΡΚΚ), είναι μια κουρδική οργάνωση που εδρεύει στην Τουρκία και το Ιράκ. Ιδρύθηκε το 1978 στο χωριό Φις (κοντά στο Λίτζε) από μια ομάδα Κούρδων φοιτητών με επικεφαλής τον Αμπντουλάχ Οτσαλάν. Από το 1984, το ΡΚΚ έχει εμπλακεί σε ένοπλη σύγκρουση με το τουρκικό κράτος, με αρχικό στόχο την επίτευξη ενός ανεξάρτητου κουρδικού κράτους, μετατρέποντάς το αργότερα σε αίτημα για ίσα δικαιώματα και κουρδική αυτονομία στην Τουρκία.

Ο Mustafa Abdülhalik Renda είναι μια πολύ σημαντική πολιτική προσωπικότητα της σύγχρονης Τουρκίας η οποία δεν έχει το χώρο που θα έπρεπε, ίσως, στην σύγχρονη ιστοριογραφία.

Mustafa Abdülhalik Renda
(1881-1957)

- Ο τελευταίος νομάρχης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στη πόλη Χαλέπη. Ο πρώτος νομάρχης της Τουρκικής Δημοκρατίας στη Σμύρνη.
- Επιστολή προς Υψηλή Πύλη: Στη **περιοχή Κομπάνε** υπάρχει ο «οργανικός άλλος» του τουρκισμού που είναι ο κουρδισμός.
- Προτείνεται ο εκτοπισμός των Κούρδων από τα **δυτικά του Ευφράτη** ποταμού.

Ο Abdülhalik Renda είναι συμβολική προσωπικότητα διότι ήταν ο τελευταίος νομάρχης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο Χαλέπη και ο πρώτος νομάρχης της νέας Ρεπουμπλικανικής Τουρκίας στη νομαρχία της Σμύρνης. Έχουμε τον ίδιο άνθρωπο δύο εποχές σε πολύ στρατηγικούς νομούς ο ένας οθωμανικός ο άλλος της σύγχρονης τουρκικής ιστορίας. Τον Abdülhalik Renda θα τον κατατάσσαμε στην νεοτουρκική και μετά στην κεμαλική ελίτ, τούρκος εθνικιστής, διανοούμενος, για χρόνια βουλευτής. Διετέλεσε και πρόεδρος της τουρκικής εθνοσυνέλευσης την εποχή του μονοκομματισμού. Σε μια από τις τελευταίες επιστολές του στην Υψηλή Πύλη όταν ακόμα ήταν η οθωμανική αυτοκρατορία και λέει: *«εδώ υπάρχει ένα πρόβλημα, υπάρχουν κάποιοι που ονομάζουν τους εαυτούς τους Κούρδους, βρίσκονται στη πόλη/περιοχή Κομπάνε (οθωμανική τότε στο νομό Χαλέπη) θεωρούν ότι είναι έθνος, και θα μας δημιουργήσει πρόβλημα αυτή η υπόθεση. Ο κουρδισμός είναι «οργανικός άλλος» του τουρκισμού και καλό θα ήταν να τους εκτοπίσουμε προς τα δυτικά του Ευφράτη ποταμού, αν είναι δυνατό από τα δυτικά του Ευφράτη προς τα ανατολικά και αν είναι δυνατό και από τα ανατολικά του Ευφράτη».*

Το Δυτικά και Ανατολικά του Ευφράτη ποταμού είναι το θέρετρο όλων των σημαντικών εξελίξεων αυτή τη στιγμή. Βλέποντας το χάρτη είτε μιλούμε για το έδαφος της Συρίας, είτε μιλούμε για το έδαφος της Τουρκίας ουσιαστικά μιλούμε για μια κοινωνία η οποία έχει συνδέσεις από τότε μέχρι σήμερα σχεδόν αδιάκοπα.

Ο Renda ουσιαστικά άγγιξε δυο πάρα πολύ σημαντικά ιστορικά ζητήματα. Το πρώτο είναι ότι ακόμα και πριν τον Α΄ παγκόσμιο πόλεμο, φαίνεται να υπάρχει ώριμος ο

τουρκικός εθνικισμός (αυτό το λέω διότι η βιβλιογραφία συνήθως αναφέρει ότι είναι ένα πολύ νέο φαινόμενο) όμως υπάρχει και το ζήτημα του κουρδικού εθνικισμού, της κουρδικής εθνικής ταυτότητας η οποία φαίνεται να είναι ζωντανή και φαίνεται να γίνεται αντιληπτή ως πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι ακριβώς η συνέχεια αυτού που ονομάζουμε σήμερα «Κουρδικό πρόβλημα». Πρόβλημα αποτελεί η διαμάχη του πολιτικού καθεστώτος που προοπτικά θα πρέπει ή θα έπρεπε να αποκτήσει ο κουρδικός λαός στην συγκεκριμένη περιοχή.

Η κουρδική γεωγραφία

Στο χάρτη με μπεζ χρώμα είναι η περιοχή που κατοικεί πιο πυκνά ο κουρδικός λαός τους τελευταίους αιώνες.

Η Τουρκία η οποία γεωγραφικά περικυκλώνεται από τρεις θάλασσες, την Ανατολική Μεσόγειο, το Αιγαίο και την Μαύρη θάλασσα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι η τέταρτη της πλευρά «περικυκλώνεται» από τους Κούρδους. Δεν μπορούμε να τους ονομάσουμε ως «δύναμη περικύκλωσης» διότι δεν υπάρχει η πολιτική δομή. Λέμε Συρία, Ιράκ, Ιράν και Τουρκία. Άρα στα πλαίσια του τουρκικού εθνικισμού ή του ακραίου τουρκικού εθνικισμού, μπαίνει ζήτημα επιβίωσης του ίδιου του τουρκικού κράτους, διότι με την ανάπτυξη του κουρδικού εθνικισμού με την πιθανή διεκδίκηση αυτοδιάθεσης ενός ανεξάρτητου λαού μπαίνει ή έμπαινε ιστορικά ζήτημα του Ανεξάρτητου Κουρδιστάν το οποίο για να δημιουργηθεί θα πρέπει να αλλάξουν σύνορα τεσσάρων συγκεκριμένων χωρών, οι δύο από τις οποίες είναι αποτέλεσμα του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου και συμφωνιών Ιράκ – Συρίας, είναι και ζήτημα συμφερόντων που επικράτησαν.

Οι Κούρδοι είναι ένας λαός που βρίσκεται διάσπαρτος σήμερα σε τέσσερα ξεχωριστά κράτη. Η συντριπτική πλειοψηφία περίπου 18 με 20 εκατ. βρίσκεται στις νοτιοανατολικές περιοχές της Τουρκίας, περίπου 2 με 3 εκατ. στα βορειοδυτικά της Συρίας, 5 με 6 εκατ. στα βόρεια του Ιράκ, περίπου 8-10 εκατ. στα βορειοδυτικά του Ιράν και βεβαίως υπάρχει και η τεράστια κουρδική διασπορά που βρίσκεται σε χώρες της κεντρικής Ασίας και κύρια σε ευρωπαϊκές χώρες.

Σε αυτό το σχεδιάγραμμα εκείνο που πρέπει να έχουμε υπόψη μας, είναι το εξής: Στη Τουρκία βρίσκεται ο μεγαλύτερος πληθυσμός Κούρδων περίπου 20 εκατ.

Αν φανταστούμε ότι σήμερα η Τουρκία, με σημερινή ανακοίνωση της αντιπροεδρίας είναι 85.5 εκατ. πληθυσμός, είναι μεν η μειονότητα της κοινωνίας αλλά μια μειονότητα των 20 εκατ. Παρουσιάζει χαρακτηριστικά υψηλής ενσωμάτωσης στην Τουρκική κοινωνία. Ένα χαρακτηριστικό δεδομένο, αν κάποιος ρωτήσει ποια είναι η μεγαλύτερη πληθυσμιακή πόλη, κανονικά στο μυαλό μας πάει στο Ντιγιάρμακιρ που είναι η πρωτεύουσα της Νοτιοανατολικής Τουρκίας, όμως είναι λάθος διότι η μεγαλύτερη κουρδική πόλη είναι η Κωνσταντινούπολη, είναι η πιο ενσωματωμένη κοινωνικά, πολιτικά και αξιακά, μικτοί γάμοι κλπ.

Όμως στη Τουρκία παρατηρείται ότι το ένα από τα δυο κυρίαρχα ιδεολογικά ρεύματα του κουρδικού πληθυσμού, περιφερειακά, είναι πανίσχυρο. Αν το ένα επικρατεί στην Τουρκία το άλλο επικρατεί πιο ξεκάθαρα στο βόρειο Ιράν. Το ρεύμα που επικρατεί στην Τουρκία επικρατεί και στη Βόρεια Συρία. Το Ιράν είναι μια ιδιαίτερη περίπτωση υπάρχει ο άξονας PKK, το ένα ιδεολογικό ρεύμα μεν, ακολούθησε ιστορικά μια διαφορετική προσέγγιση, βεβαίως η καταπίεση, περιθωριοποίηση της κουρδικής ταυτότητα ίσχυσε όπως σε όλες τις χώρες, στο Ιράν όμως υπάρχει περιφέρεια

Κουρδιστάν. Άρα ιστορικά το όνομα δεν απορρίπτεται, απορρίπτεται όμως η πολιτικοποίηση του ονόματος και η μεταμόρφωσή του σε σύγχρονες πολιτικές δομές.

Τα δυο κυρίαρχα πολιτικά ιδεολογικά ρεύματα στο χώρο του κουρδικού πληθυσμού είναι το Δεξιό Συντηρητικό Δημοκρατικό Κόμμα του Κουρδιστάν το οποίο εκπροσωπεί ο Μπαρζανί³, ακούγεται από την δεκαετία του 60-70, η πολιτική γραμμή. Είναι το Δημοκρατικό Κόμμα του Κουρδιστάν στο Βόρειο Ιράκ υπάρχει στη Συρία η εκπροσώπηση αυτού του ρεύματος από το ENKS⁴ μια συμμαχία μικρών ομάδων, η οποία δεν καταφέρνει προς το παρόν να έχει επιρροή.

Στην Τουρκία υπάρχουν οι ομάδες που είναι πιο κοντά στο Μπαρζανί όμως η επιρροή του μεγαλύτερου πολιτικού ρεύματος είναι κυρίαρχη, ποιο είναι αυτό; Με γενικούς όρους είναι το αριστερό προοδευτικό ρεύμα το οποίο εκφράζεται από το Εργατικό Κόμμα Κουρδιστάν PKK (κουρδικά: *Partiya Karkerên Kurdistanê, PKK*). Εμείς μπορεί να ξέρουμε ότι το PKK είναι ένοπλη οργάνωση αλλά ιδρύθηκε ως πολιτικό κόμμα που έχει μέσα ένοπλη οργάνωση. Είναι το Κόμμα Δημοκρατίας και Ισότητας των Λαών, είναι το Κουρδικό πολιτικό κίνημα της Τουρκίας και στη Συρία είναι το Κόμμα της Δημοκρατικής Ένωσης PYD (κουρδικά: *Partiya Yekîtiya Demokrat*) που είναι η ένοπλη του πτέρυγα.

Όταν μιλούμε για το **Κουρδικό Πολιτικό Κίνημα** το αριστερόστροφο το σοσιαλίζων, πρέπει να φανταστούμε ένα κίνημα του οποίου στο κέντρο του είναι ο Αμπντουλάχ Οτζαλάν και γύρω υπάρχουν χιλιάδες δομές, οργανώσεις, κόμματα, μέσα μαζικής ενημέρωσης, συνδικαλιστικές οργανώσεις, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων κλπ. Είναι ένας τεράστιος πολιτικός οργανισμός που λειτουργεί εντός της Τουρκίας.

³ Η οικογένεια Μπαρζανί είναι μια εξέχουσα πολιτική οικογένεια του Ιρακινού Κουρδιστάν. Τα μέλη της οικογένειας είναι επίσης αρχηγοί του Δημοκρατικού Κόμματος του Κουρδιστάν.

Μουσταφά Μπαρζανί (1903-1979): (αρχηγός του Δημοκρατικού Κόμματος του Κουρδιστάν από το 1946 έως το 1979)

Μασούντ Μπαρζανί(1946): (αρχηγός του Δημοκρατικού Κόμματος του Κουρδιστάν από το 1979) (Πρόεδρος του Ιρακινού Κουρδιστάν από το 2005), γιος του Μουσταφά Μπαρζανί

Νετσερβάν Ιντρίς Μπαρζανί(1966): (Πρωθυπουργός του Ιρακινού Κουρδιστάν από το 2012), ανιψιός του Μουσταφά Μπαρζανί

Μασρούρ Μπαρζανί (1969): Επικεφαλής του Συμβουλίου Ασφαλείας της Περιοχής του Κουρδιστάν, γιος του Μασούντ Μπαρζανί

⁴ The Kurdish National Council in Syria (KNCS, Encûmena Nîştimanî ya Kurdî li Sûriyê, ENKS; or Kurdish National Council (KNC) is a Syrian Kurdish political party

Τουρκία και το καθεστώς των Κούρδων

- «Πρόβλημα» ενός αιώνα...
- Το μοτίβο της Τουρκίας στις πιο πρόσφατες γεωπολιτικές αλλαγές:

Από τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και το ξέσπασμα της Αραβικής Άνοιξης, μέχρι την επίθεση του Ισραήλ στη Γάζα.

Η σημασία του πολιτικού κενού ως κινητήριο μοχλός εξελίξεων στο Κουρδικό

Για να καταλάβουμε τις σημερινές προσπάθειες διαπραγμάτευσης του Τουρκικού κράτους με αυτό το μέρος του Κουρδικού κινήματος, αλλά μοιραία και με το αντίστοιχό του εντός της Συρίας, έχοντας υπόψη μας ότι μιλούμε για ένα πρόβλημα που κρατά ένα αιώνα. Με την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας ουσιαστικά προκύπτει ζήτημα καθεστώτος του Κουρδικού πληθυσμού.

Κάνοντας μια παρένθεση θα πρέπει να πούμε ότι οι Κούρδοι ήταν σύμμαχοι του Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ στον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα, απλά η δημιουργία του συντάγματος του 1924 και μετά, τους έχει αποκλείσει πλήρως. Πλέον μπήκαμε στη διαδικασία της ανυπαρξίας των Κούρδων.

Όπως κάθε κίνημα εθνικιστικών τάσεων οικουμενικά, αλλά και στην συγκεκριμένη περιοχή, προβάλλει όταν θέλει να δημιουργήσει μια συγκεκριμένη εθνική ταυτότητα και ένα συγκεκριμένο έθνος, να το κατασκευάσει, αντιλαμβάνεστε ότι κάποιοι δεν χωρούν μέσα. Η μέθοδος άρνησης των Κούρδων από τον μονοκομματισμό και αργότερα στην Τουρκία ήταν ότι **δεν υπάρχουν Κούρδοι**, τα πλάσματα που βλέπετε και μιλούν λίγο διαφορετικά **είναι Τούρκοι των βουνών**. Τα κουρδικά είναι υποκατηγορία των τουρκικών, αυτό είναι μεγάλη μυθολογία, αλλά για να φανταστείτε την άρνηση της ύπαρξης.

Πώς το σιωνιστικό κίνημα για παράδειγμα λέει ότι οι Παλαιστίνιοι δεν υπάρχουν, είναι κάποιοι νομάδες που έχουν ρίζες στη γη. Βεβαίως ο σιωνισμός είναι πολύ διαφορετικός από τον τουρκικό εθνικισμό, αλλά πιάνουμε το ρητορικό σχήμα το οποίο παντού όπου θέλεις να το βάλεις, σε μια ομάδα πληθυσμού, πρώτα «δεν υπάρχει» είναι ανύπαρκτοι και το πρόβλημα δημιουργείται όταν το κίνημα έρθει σε πρακτική συνάντηση με την πραγματική ύπαρξη. Εκεί γεννώνται βεβαίως άλλα ζητήματα. Στην περίπτωση της Παλαιστίνης γεννιέται εκτοπισμός γενοκτονία κλπ. Στην περίπτωση της Τουρκίας γεννιέται περισσότερο το ζήτημα του εκτοπισμού, του εκτουρκισμού των τουρκικών περιοχών, της άρνησης της μητρικής γλώσσας για πάρα πολλά χρόνια και φτάνουμε στη διακυβέρνηση του Ερτογάν.

Για να καταλάβουμε τους χειρισμούς του Ερτογάν δεν πρέπει να περιοριστούμε μόνο στο ζήτημα του ότι αντιλαμβάνεται τους Κούρδους ως Κούρδους. Για να είμαστε ειλικρινείς είναι μια από τις εξουσίες ιστορικά της Τουρκίας, που αναγνωρίζει την κουρδική ύπαρξη όχι ως εθνική, ως μουσουλμάνους αδελφούς, διότι η συντριπτική πλειοψηφία των κούρδων της Τουρκίας είναι σουνίτες μουσουλμάνοι. Μάλιστα σε συγκεκριμένες περιοχές είναι και πολύ πιο συντηρητικοί σουνίτες μουσουλμάνοι από την τουρκική κοινωνία.

Ο Ερτογάν ή το κίνημα μέσα από το οποίο γεννιέται ο Ερτογάν, καταλαβαίνει την ανάγκη διευθέτησης αυτού του ζητήματος, για να εξυπηρετηθεί περισσότερο η επιβίωση του τουρκικού κράτους στα σημερινά του σύνορα. Εκείνο που κάνει ο Ερτογάν ή το κίνημα πριν να εμφανιστεί ο Ερτογάν, ο ισλαμισμός είναι το εξής: Όποτε υπάρχει πολιτικό κενό στην περιοχή, έχουν πλήρη συνείδηση αυτοί οι άνθρωποι καταρχήν ότι πρόκειται για περιφερειακό ζήτημα και ότι πρέπει να μιλήσουν με το PKK. Το γεγονός ότι υπάρχει διάλογος μεταξύ τουρκικού κράτους – Οτζαλάν, μεταξύ των καναλιών του τουρκικού κράτους με τους αντάρτες στα βουνά αντί στο Ιράκ, δεν πρέπει να μας προκαλεί έκπληξη, αυτά τα πράγματα υπήρχαν πάντα, από την ιστορία του PKK. Θα ήταν αφελές να θεωρούμε ότι οι Τουρκικές μυστικές υπηρεσίες για παράδειγμα δεν μιλούν με τον Οτζαλάν ή δεν στέλνουν μηνύματα στους αντάρτες στα βουνά, για να υπάρξει μια πλατφόρμα συνεννόησης.

Η εξουσία στην Τουρκία καταλαβαίνει 100% ότι πρόκειται για ένα περιφερειακό ζήτημα. Όποτε στην περιοχή υπάρχει πολιτικό κενό, ένα παράδειγμα είναι η διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης, έγινε ο πόλεμος του Κόλπου, ακολούθησε η εισβολή στο Ιράκ, η δεύτερη εισβολή στο Ιράκ κλπ. και φτάνουμε μέχρι την Αραβική άνοιξη. Μέσα σε αυτά τα 20-30 χρόνια η Τουρκική κυβέρνηση και το Τουρκικό κράτος καταλαβαίνει ότι δημιουργείται ένα πολιτικό κενό, δημιουργούνται τα λεγόμενα, όπως τα ονομάζει η ίδια «αποτυχημένα κράτη», (όρος που χρησιμοποιείται βεβαίως και από τις ΗΠΑ) κράτη τα οποία όπως η Συρία, το Ιράκ, η Λιβύη από την άλλη πλευρά δεν μπορούν να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την κυριαρχία τους στο εσωτερικό τους σύνορο, άρα καταλαβαίνει ότι σε τέτοιου είδους κρίσιμες περιπτώσεις, οι Κούρδοι μπορούν να αποκτήσουν κάποια πλεονεκτήματα.

Ο βαθμός των πλεονεκτημάτων και η επιρροή των Κούρδων περιφερειακά θα καθορίσει σε μεγάλο βαθμό την κατάσταση των Κούρδων εσωτερικά της Τουρκίας, διότι η νοτιοανατολική Τουρκία, κοινωνικά, πολιτισμικά ακόμα και οικονομικά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μοιάζει πάρα πολύ της βορειοανατολικής Συρίας. Άρα σε περιόδους κρίσης, ανακατατάξεων δεν είναι άγνωστο για την Τουρκία να κάνει κινήσεις διαπραγμάτευσης προς το κουρδικό κίνημα.

Η τελευταία φάση αυτής της ανάγκης που μας εξηγεί γιατί ο ηγέτης της ακροδεξιάς μπορεί να συμπεριφέρεται με αυτό τον τρόπο, όπως συμπεριφέρεται σήμερα, για παράδειγμα ακούει κάποιος τον Μπαχτσελί να μιλά για τους «Κούρδους αδελφούς» ενώ προηγουμένως ήταν «οι Τούρκοι κουρδικής καταγωγής» μόνο. Πώς μπορούμε να το εξηγήσουμε;

Μετά την 7^η Οκτωβρίου, μετά την επίθεση της Χαμάς και στη συνέχεια τον πόλεμο του Ισραήλ στη Γάζα, η Τουρκία εκτίμησε ότι το 2024 και 2025 θα είναι περίοδος έντασης του πολέμου όχι μείωσης, εκτίμησε σωστά στην αρχή ότι το Ιράν περιορίζει

την επιρροή του με αποτέλεσμα να γίνονται ανακατατάξεις και στο Ιράν, σαφέστατα στη Συρία αλλά πιθανότατα λέει η Τουρκία να έχουμε σύνορα και με το Ισραήλ, το Ισραήλ επεκτάθηκε κάποια χιλιόμετρα στα Υψίπεδα Γκολάν. Σε τέτοιου είδους κρίσιμες ανακατατάξεις η Τουρκία θεώρησε ότι «πρέπει με κάποιο τρόπο να ελέγξουμε τις εξελίξεις ή τουλάχιστον να τις επιβλέψουμε». Εδώ μπαίνει και ο ρόλος που θέλει να έχει εντός της Συρίας.

Αραβική ή Κουρδική άνοιξη;

Η σημασία της περιόδου 2011 - 2015

- **Αραβική άνοιξη και στόχοι της Τουρκίας.**
- **Οι παράλληλες διαδικασίες στο κουρδικό κίνημα (Συρία και Τουρκία).**
- **Η έναρξη και κατάρρευση της «διαδικασίας λύσης» 2013 – 2015.**
- **Τα πρακτικά αποτελέσματα επί του εδάφους και το «πολιτικό τραύμα»:**
 - **Συρία – Rojava – Το «έπος» στη Κομπάνε.**
 - **Τουρκία – H.D.P, Demirtaş και δοκιμές τοπικής αυτονομίας.**

Γιατί κατέληξε σε αυτό το συμπέρασμα η Τουρκία; Διότι κατανόησε ότι διαφορετικά ξεκίνησε η αραβική άνοιξη, πολύ διαφορετικά τέλειωσε. Αρχικά οι υπολογισμοί της Άγκυρας επικεντρώνονταν στο ενδεχόμενο επικράτησης των πολιτικών ρευμάτων της Μουσουλμανικής Αδελφότητας και συνεπώς μιας περιφερειακής κατάστασης πραγμάτων που θα χαρακτηριζόταν από εξουσίες συγγενικές με το ΑΚΡ (*Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης*). Η τουρκική κυβέρνηση θεώρησε ότι θα έπρεπε να επιταχύνει τη διαδικασία αλλαγής ακόμα και με στρατιωτικά μέσα. Βέβαια αυτή η πολιτική είχε και δεύτερη πτυχή η οποία δεν συζητήθηκε.

Σπρώχνοντας προς αυτή την αλλαγή των καθεστώτων με την προοπτική ότι θα αναλάμβαναν συγγενικά προς το ΑΚΡ κόμματα, κινήματα εξουσίας κλπ. θα έπρεπε να καλυφτεί και το ζήτημα του τί γίνεται με την κουρδική ύπαρξη, να ελεγχτεί παράλληλα και η πορεία ενίσχυσης του Κουρδικού κινήματος.

Όσον υπήρχε ο Άσαντ στην εξουσία, τόσο περισσότερο η Τουρκία αποφάσιζε ότι πρέπει να ενεργοποιήσει και την στρατιωτική της δύναμη.

Από το 2011 και μετά, πλέον μπαίνουμε σε νέα φάση, του πώς θα πρέπει να ανατραπεί ο Άσαντ. Την ίδια στιγμή όμως που επιβίωνε ο Άσαντ, (καίριο εδώ το σχόλιο του Θέμου) τόσο περισσότερο όμως άρχιζε η οικοδόμηση, αρχικά εκείνη που ονομάζεται Rojava συνέχεια εκείνου που κατέληξε να είναι η αυτόνομη διοίκηση της βορειοανατολικής Συρίας.

Αν επικεντρωθούμε μόνο στην Τουρκία και την Συρία θα μπορούσαμε να πούμε ότι η «Αραβική Άνοιξη» δεν ήταν αραβική ήταν Κουρδική. Η πτυχή της Τουρκίας ποια ήταν; Την ίδια περίοδο ακριβώς που μεγάλωνε η επιρροή του κουρδικού κινήματος της πτέρυγας Απουλάχ Οτζαλάν στη Βόρεια Συρία, δημιουργούσε αυτόνομες δομές στα πλαίσια ενός πάρα πολύ συγκεκριμένου προγράμματος. Οι Κούρδοι της Τουρκίας αποκτούσαν επιρροή μέχρι και τις δυτικές περιοχές της χώρας και για πρώτη φορά στην ιστορία της σύγχρονης Τουρκίας το κουρδικό κόμμα το οποίο ονομαζόταν τότε «της Δημοκρατίας των λαών» σήμερα είναι «Δημοκρατία και Ισότητα» με τον Σελαχατίν Ντεμιρτάς⁵, ξεπερνούσε το όριο του 10%, πήρε τον Ιούνιο 2015, 13%, εισήλθε στην Εθνοσυνέλευση ως Κουρδικό Κόμμα και αυτό έχει σημασία.

Κούρδους βουλευτές έχουμε διαχρονικά οι οποίοι εκλέγονταν είτε ως ανεξάρτητοι είτε σε συμμαχία με άλλους συνασπισμούς. Έχουμε ένα κουρδικό συνδυασμό με την συμμετοχή βεβαίως τουρκικών αριστερών ομάδων που εκλέγει μια τεράστια κοινοβουλευτική ομάδα, των 85 ατόμων τότε, αλλά δεν έφτανε αυτό, το πρόβλημα για τον Ερτογάν ήταν ότι, όχι μόνο η αριστερή πτέρυγα των Κούρδων είναι παρούσα στην Εθνοσυνέλευση, εμποδίστηκε για πρώτη φορά μετά από 15 τότε χρόνια η μονοκομματική κυβέρνηση Ερτογάν και απέτυχε να περάσει το προεδρικό σύστημα. Άρα το γεγονός ότι δίπλα του στη Βόρεια Συρία ξεκινούσε να φαίνεται το πολιτικό πρόγραμμα του Οτζαλάν επί του εδάφους και στην Τουρκία οι Κούρδοι του αφαιρούσαν την προοπτική του προεδρικού συστήματος, και του αφαιρούσαν την προοπτική μονοκομματικής κυβέρνησης ουσιαστικά τον εξανάγκαζαν να πάει σε κυβέρνηση συνασπισμού, για τον ίδιο δεν ήταν μόνο πολιτική ήττα, ήταν πολιτικό τραύμα.

Μια υπενθύμιση, από τον Ιούνιο μέχρι τον Νοέμβριο του 2015 υπήρχαν 500 χιλιάδες εκτοπισμένοι Κούρδοι από τις νοτιοανατολικές περιοχές, ξεκίνησε ξανά η ένοπλη σύγκρουση. Σταμάτησε ουσιαστικά ο ίδιος ο Ερτογάν το 2015 την διαδικασία συνομιλιών η οποία ξεκίνησε το 2013. Αυτή η διαδικασία κατέληξε τον Φεβρουάριο του 2015 στην λεγόμενη «συμφωνία του Ντολμά Μπαξέ», υπογράφηκε από την τουρκική κυβέρνηση και από το κουρδικό κόμμα αλλά λόγω τελικά του Ιουνίου 2015 ο Ερτογάν αποφάσισε ότι αυτό το πράγμα είναι άκυρο, έγινε χωρίς την δική μου βούληση το θεωρώ ως μη γενόμενο και ξεκινά η ένοπλη αντιπαράθεση στις νοτιοανατολικές περιοχές.

Γιατί είχε σημασία, γιατί ενοχλήθηκε μεταξύ πολλών άλλων ο Ερτογάν και τι ήταν αυτό που έκανε το Κουρδικό κίνημα να αυξάνει την επιρροή του στην συγκεκριμένη ιστορική και πολιτική συγκυρία;

⁵ Ο Σελαχατίν Ντεμιρτάς (Selahattin Demirtaş, 10 Απριλίου 1973) είναι Τούρκος πολιτικός ζαζαϊκής-κουρδικής καταγωγής, που βρίσκεται στη φυλακή. Ήταν συν-αρχηγός του αριστερού φιλοκουρδικού κόμματος Δημοκρατικό Κόμμα των Λαών (HDP) μαζί με τη Φιγκέν Γιουκσεκντάγκ.

Από το ανεξάρτητο σοσιαλιστικό
Κουρδιστάν στη «Δημοκρατική
Συννομοπονδιοποίηση»

- 1978: ίδρυση ΡΚΚ – «Μανιφέστο: Ο δρόμος της επανάστασης στο Κουρδιστάν».
- 1979: ο Öcalan φεύγει από την Τουρκία – το ΡΚΚ ανακηρύσσεται «τρομοκρατική οργάνωση». Μεταξύ Λιβάνου και Συρίας ξεκινούν οι νέες αναζητήσεις.
- Δεκαετία 1990: απαντήσεις στη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης.
- 1999: φυλάκιση και οι επιρροές της κοινωνικής οικολογίας από Murray Bookchin.

The right of self-determination of the peoples includes the right to a state of their own. However, the foundation of a state does not increase the freedom of a people. The system of the United Nations that is based on nation-states has remained inefficient. Meanwhile, nation-states have become serious obstacles for any social development. Democratic confederalism is the contrasting paradigm of the oppressed people. Democratic confederalism is a non-state social paradigm. It is not controlled by a state. At the same time, democratic confederalism is the cultural organizational blueprint of a democratic nation. Democratic confederalism is based on grass-roots participation. Its decision-making processes lie with the communities. Higher levels only serve the coordination and implementation of the will of the communities that send their delegates to the general assemblies. For limited space of time they are both mouthpiece and executive institution. However, the basic power of decision rests

Democratic Confederalism

Abdullah Öcalan

Το ΡΚΚ δεν διεκδικεί το ανεξάρτητο σοσιαλιστικό Κουρδιστάν όπως είχε στο πρόγραμμά του το 1978.

Το ΡΚΚ ιδρύεται τον Νοέμβρη του 1978, το πρώτο του πολιτικό πρόγραμμα είναι το «Μανιφέστο: Ο δρόμος της επανάστασης στο Κουρδιστάν». Το πρώτο μέρος του Μανιφέστου αν το δει κάποιος προσεκτικά έχει πολύ κλασσικά ζητήματα του Μαρξισμού – Λενινισμού. Κατ' αρχή κάνει μια ανάγνωση της ιστορίας της Μέσης Ανατολής χρησιμοποιώντας την υλιστική μέθοδο, δίνει ιδιαίτερο βάρος στην ανάλυση των κοινωνικών τάξεων, των ταξικών αντιπαραθέσεων, μιλά για το ζήτημα της υπεραξίας όπως σχηματίζεται και αναπτύσσεται στην περιοχή της Μεσοποταμίας/Μέσης Ανατολής. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι Κούρδοι είναι καταπιεσμένοι κυρίως από την αποικιοποίηση του Κουρδιστάν, άρα εισάγει την έννοια της αποικιοκρατίας το πρώτο Μανιφέστο.

Η πρώτη αποικιοκρατία είναι η συμμαχία της τουρκικής αστικής τάξης (φράσεις του μανιφέστου) με τους φεουδάρχες συνεργάτες τους, εδώ μπαίνει το ζήτημα της τουρκικής αστικής τάξης. Διαβάζοντας λίγο πίσω από τις γραμμές, «οι φεουδάρχες συνεργάτες τους» είναι η κουρδική άρχουσα τάξη της εποχής. Θα μπορούσαμε να πούμε οι κληρονόμοι του Μπαρζανί, τα πιο συντηρητικά στρώματα των Κούρδων της Τουρκίας, αγάδες, φεουδάρχες, φίλαρχοι κλπ.

Το ΡΚΚ τότε ξεκινά με ένα πρόγραμμα πιο κλασσικό, Μαρξισμού – Λενινισμού, το 1979 ο Οτζαλάν φεύγει από την Τουρκία, το ΡΚΚ κηρύσσεται τρομοκρατική οργάνωση, το 1984 ακολουθούν και άλλες χώρες την Τουρκία στην κήρυξη του ΡΚΚ ως τρομοκρατική οργάνωση. Το ΡΚΚ βρίσκεται μεταξύ Συρίας-Λιβάνου, στη Συρία βρίσκεται έδαφος όχι μόνο προστασίας, αλλά και ενίσχυσής του με νέο πολιτικό προσωπικό, και τότε αποφασίζει ο Οτζαλάν να αρχίσει τις αναζητήσεις του για ένα νέο πολιτικό πρόγραμμα.

Το 1990 αυτό το πράγμα γίνεται αδήριτη ανάγκη διότι διαλύεται η Σοβιετική Ένωση και πρέπει όπως όλα τα κόμματα και τα κινήματα του κόσμου, ανάμεσα τους και η Κύπρος, πρέπει να απαντήσει σε πολεμικές συνθήκες, στα βουνά, γιατί διαλύθηκε η Σοβιετική Ένωση. Το γενικό συμπέρασμα, για την διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και στο πρόβλημα του υπαρκτού Σοσιαλισμού λένε ότι είναι ο κρατικά καθοδηγούμενος Σοσιαλισμός. Απορρίπτουμε το βάρος που έχει το κράτος στην οικοδόμηση της Σοσιαλιστικής κοινωνίας, αλλά έμενε το τί προτείνουμε, δηλαδή έμενε το άλλο σκέλος.

Όταν μιλούμε για τον Απτουλάχ Οτζαλάν εκτός από ένα πολιτικό ηγέτη και αντάρτη μιλούμε και για ένα διανοούμενο. Τον ευνοεί ότι είναι 40 χρόνια φυλακή, έγραψε 40 βιβλία, για παράδειγμα τα «prison notebooks» είναι 3 τόμοι. Το πιο πάνω βιβλίο «Δημοκρατική Συνομοσπονδιοποίηση» (Democratic Confederalism) είναι ένα από τα πιο πρόσφατά του, μονογραφίες, όπου εξηγεί το δεύτερο σκέλος, γιατί απορρίπτουν τον Σοβιετικό τύπο οικοδόμησης του Σοσιαλισμού, και τί προτείνουν.

Το 1999 και μετά ο Απτουλάχ Οτζαλάν μετά την σύλληψή του και την φυλάκισή του, ομολογεί ότι δέχεται επιρροές από τον Werner Steiner από την μια πλευρά και από τον Murray Bookchin από την άλλη. Υπάρχει μια αλληλογραφία του Οτζαλάν το 2003-2004 με τον Bookchin μέσα από την οποία οριστικοποιεί την της κοινωνικής οικολογίας. Ο Murray Bookchin ασχολήθηκε με την κοινωνική οικολογία την δεκαετία του 60. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η οικολογική κρίση του κόσμου είναι καταρχήν αποτέλεσμα του καπιταλισμού και της ιδεολογίας και της νοοτροπίας του κράτους στην κοινωνία. Άρα αφαιρώντας την κρατική και κοινωνική ιεραρχία μπορούμε να ζήσουμε πιο εξημερωμένοι με το περιβάλλον μας γενικά. Ο τρόπος για να γίνει αυτό είναι οι κομμούνες, η τοπική κοινωνική εξουσία, η οποία εφόσον θα είναι αποτελεσματική, σταδιακά θα καταργεί την ανάγκη των κρατικών δομών. Αυτή είναι μια πολύ γενική περιγραφή του τί λέει αυτή η θεωρία.

Ο Οτζαλάν ενθουσιάζεται με αυτό το πράγμα διότι βρίσκει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση, οι τοπικές δομές, η όχι μεγάλη πυκνή αστικοποίηση του κουρδικού πληθυσμού σε όλες τις χώρες που ζει καθώς και οι παραδόσεις του PKK μπορούν να ενισχύσουν την ιδέα του ότι η εξουσία πρέπει να ξεκινά τοπικά, θα υπάρχουν πάρα πολλές γεωγραφικές τοπικές εξουσίες, η οικονομία θα στηρίζεται στο συνεργατισμό και η συνομοσπονδιοποίηση είναι το επίπεδο του συντονισμού αυτών των τοπικών εξουσιών. Άρα η Δημοκρατική Συνομοσπονδιοποίηση στην οποία αναφέρεται, δεν είναι συνεργασία κρατών, αναφέρεται σε χαλαρές συνεργασίες τοπικών εξουσιών, οι οποίες θα πρέπει να υπάρχουν στα 4 κράτη και σταδιακά να συνεργάζονται περιφερειακά.

Αυτό το πράγμα ο ίδιος ο Οτζαλάν θεωρεί ότι λόγω της δομής της Μέσης Ανατολής, λόγω της ύπαρξης της διασποράς του κουρδικού πληθυσμού σε 4 χώρες, μπορεί έχει εξαιρετικά δημοκρατικές εκφράσεις, όπως για παράδειγμα, στο ότι στην τοπική εξουσία λαμβάνουν μέρος, ισότιμα όλες οι εθνοτικές και θρησκευτικές ομάδες, υιοθετούνται οι γλώσσες, ήθη- έθιμα και στην οικονομία υπάρχει αυτή η έντονη συνεργατική ανάπτυξη.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου παραδείγματος

- Διακήρυξη της Δημοκρατικής Συνομοσπονδιοποίησης του Κουρδιστάν και δημιουργία της Ένωσης των Κοινοτήτων του Κουρδιστάν (ΚCK) το 2005.
- Κοινωνική και πολιτική οργάνωση: Κοινοτισμός (Communalism)
- Λήψη πολιτικών αποφάσεων τοπικά. Πολυεθνική συμμετοχή σε ισότιμη βάση. Καθιέρωση επίσημων γλωσσών όλων των ομάδων πληθυσμού.
- Κοινοτικές – συνεργατικές μορφές οικονομίας.
- Χειραφέτηση της γυναίκας: «Δολοφονείτε το αρσενικό που βρίσκεται μέσα σας». Προηγείται – δεν ακολουθεί – της κοινωνικής απελευθέρωσης.
- Λειτουργεί παράλληλα με το κράτος και η αποτελεσματική του λειτουργία υπολογίζεται ότι μελλοντικά θα εξαφανίσει το κράτος ως δομή και ως ιδεολογία - νοοτροπία

Μια άλλη αλλαγή που θεωρούσε ότι έπρεπε να κάνει και την έκανε ήταν στο τμήμα της γυναίκας. Η χειραφέτηση της γυναίκας λέει στην Δημοκρατική Συνομοσπονδιοποίηση και σε κάποια άλλα βιβλία του όπως η «απελευθέρωση της γυναίκας», σημειώνει ότι δεν θα είναι αποτέλεσμα της νέας κοινωνίας, πρέπει να είναι προϋπόθεση και στην κουρδική κοινωνία είναι πιο δύσκολο να επιτευχθεί για αυτό πρέπει να υπάρχει ισχυρή επιβολή της χειραφέτησης ως προϋπόθεση για την κοινωνική απελευθέρωση.

Η χαρακτηριστική φράση του κεφαλαίου που εξηγεί για την γυναίκα είναι «Δολοφονείτε το αρσενικό που βρίσκεται μέσα σας», αλλά δεν απευθύνεται στους άνδρες, απευθύνεται συνολικά, διότι θεωρεί ότι και οι γυναίκες συναινούν στην πατριαρχία, την οποία θεωρεί ένα από τα βασικά κακά της περιοχής της Μεσοποταμίας και της Μέσης Ανατολής.

Για να είμαστε εντελώς δίκαιοι, συμφωνώ με τον Θέμο, είναι εξαιρετικά παραδείγματα τα οποία δεν συζητήθηκαν καθόλου. Ξέρω ότι το γυναικείο κίνημα στην Κύπρο συζητά εδώ και πάρα πολλά χρόνια το ζήτημα της ποσόστωσης, γιατί όχι, γιατί ναι, τα ποσοστά πηγαينوέρχονται κατεβαίνουν, αυξάνονται κλπ.. Εδώ στο «δολοφονείτε το αρσενικό που βρίσκεται μέσα σας» του Απτουλάχ Οτζαλάν, βρίσκεται το ζήτημα της ποσόστωσης αλλά δεν συζητούμε για ζητήματα 20% και 30% είναι 50%, εξ ου και υιοθετείται η ηγεσία της συμπροεδρίας. Όπου υπάρχει πρόεδρος άνδρας του κόμματος πρέπει να έχει συμπρόεδρο γυναίκα και αντίστοιχα όπου είναι γυναίκα πρόεδρος πρέπει να υπάρχει συμπρόεδρος άνδρας.

Αυτό το πράγμα προσπαθεί να εμφανιστεί σε όλες τις δομές αυτού του κινήματος, για παράδειγμα εκεί που υπάρχει υποψήφιος και εκλέγεται δήμαρχος Κούρδος, με το που εκλέγεται υπάρχει και διορισμός της συνδημάρχενας και εκεί που είναι γυναίκα υποψήφια και εκλεγεί διορίζεται ο συνδήμαρχος. Βέβαια το τουρκικό κράτος δεν αναγνωρίζει τον συν δήμαρχο, αυτό το πράγμα το επιβάλλει το κουρδικό κίνημα. Εμφανίσεις για παράδειγμα στη τηλεόραση της ηγεσίας του κόμματος Δημοκρατίας και

Ισότητας των Λαών υπάρχουν δυο, πρόεδρος και συμπρόεδρος. Αυτό το πράγμα απλώνεται σχεδόν σε όλη τη δομή του κόμματος.

Στη Ροζάβα (Rojava) έγινε ακόμα πιο «θεσμικό» διότι εκεί εκτός από το μοίρασμα των θέσεων υπάρχει και το Υπουργείο Γυναικείων Υποθέσεων που ασχολείται με την εφαρμογή των μέτρων χειραφέτησης της γυναίκας. Η Ροζάβα τουλάχιστον μέχρι το 2020 έφερε πάρα πολλά κοινά χαρακτηριστικά με το παράδειγμα του συστήματος «Καρακόλες» των Ζαπατίστας και υπάρχει διάλογος μεταξύ των δύο κινημάτων, υπάρχουν κοινές δραστηριότητες και εκδηλώσεις. Το σύστημα της Ροζάβα πρέπει να το δούμε στην αστάθειά του, στη ρευστότητά του, σε πολεμικές συνθήκες οι οποίες επικρατούν.

Το γενικό αποτέλεσμα είναι η πεποίθηση ότι με την λειτουργία της τοπικής εξουσίας σταδιακά θα καταργείται η ανάγκη της κρατικής εξουσίας. Αυτό το πράγμα αν εφαρμοστεί σε 4 περιοχές των Κούρδων, ειδικά στη Συρία και στην Τουρκία οδηγεί στην εκδημοκρατικοποίηση της ίδιας της Τουρκίας.

Από το 2005 υιοθετήθηκε η διακήρυξη της Δημοκρατικής Συνομοσπονδιοποίησης και ιδρύθηκε η Ένωση των Κοινοτήτων του Κουρδιστάν (ΚCK) η οποία είναι η ομπρέλα των ένοπλων κινημάτων. Σε κάθε χώρα έχουμε το αντίστοιχο στην Τουρκία το PKK, στη Συρία το PYD, στο Ιράν το PJAK και στο Ιράκ το PÇDK. Η πιο πρωτοπόρα σε αυτή την Ένωση των Κοινοτήτων είναι το PKK.

Υπάρχει PKK στη Συρία; Υπάρχει, ο Ερτογάν λέει ότι είναι το PKK στη Συρία αλλά δε είναι ακριβώς έτσι τα πράγματα, είναι αυτές οι μορφές συνεργασίας των κινημάτων. Στις διαπραγματεύσεις του τριγώνου, οι Κούρδοι της Συρίας με τον Τζολάνι (Αλ Σάρα) μεταξύ Κούρδων Δαμασκού, Τουρκίας – Δαμασκού και ΗΠΑ. Υπάρχει μια πρώτη προσέγγιση ότι στη περίοδο μετά το μήνυμα του Οτζαλάν, τέλος του Φεβρουαρίου 2025 υπολογίζεται ότι θα κάνει νέα πολιτική διακήρυξη, θα πρέπει οι PKK να αποχωρήσουν από τις δομές της Συρίας. Οι Κούρδοι της Τουρκίας που εμπλέκονται στις δομές της Συρίας πρέπει να αποχωρήσουν. Φαίνεται ότι υπάρχει μια πρώτη

συμφωνία πάνω σε αυτό το ζήτημα. Πού θα ξεκινήσουν και πού να πάνε, ξεκινά ένα νέο μεγάλο παραμύθι.

Η σημαία της Αυτόνομης Διοίκησης Βορειοανατολικής Συρίας

Αυτό είναι το έμβλημα και η σημαία της Αυτόνομης Διοίκησης των Κούρδων της Βορειοανατολικής Συρίας. Γράφει 2018, διότι μετά την αρχική εμφάνιση της Ροζάβα που ήταν τα τρία κουρδικά καντόνια, μετά την εισβολή της Τουρκίας στο Αφρίν, ούτως ή άλλως δεν ήταν γεωγραφικά ενοποιημένα, οι Κούρδοι στα πλαίσια της πολιτικής των συμμαχιών αποφάσισαν με την επέκταση των εδαφών τους να συμπεριλάβουν και Άραβες, Ασσύριους, και Γεζίντι στις δομές εξουσίας και έτσι έφυγε το «Ροζάβα»⁶ από την ονομασία και υιοθετήθηκε η αυτόνομη διοίκηση της Βορειοανατολικής Συρίας. Το βήμα των συμβιβασμών ήταν να φύγει το Ροζάβα για να καλύπτει και τις νέες εθνοθρησκευτικές ομάδες που λαμβάνουν μέρος.

Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις Τουρκίας στη Σύρια

Περίοδος 2016 - 2020

Operation	Region	Start
Euphrates Shield	al-Bab region	24 August 2016
Olive Branch	Afrin region	20 January 2018
Peace Spring	Between Ras al-Ayn and Tel Abyad	9 October 2019
Spring Shield	Idlib region	27 February 2020

⁶ Ροζάβα σημαίνει Δύση ή Δυτικό, παραπέμπει στο Δυτικό Κουρδιστάν.

Με το που ιδρύεται πλέον η νέα μορφή διοίκησης ξέρουμε ότι η Τουρκία εντείνει τις στρατιωτικές της παρεμβάσεις. Από το 2016 μέχρι το 2020 η Τουρκία κάνει 4 στρατιωτικές επεμβάσεις σε αυτά τα εδάφη.

Αποτελέσματα επί του εδάφους

Με πράσινο χρώμα είναι οι Κούρδοι και με κόκκινο χρώμα είναι οι θέσεις που ελέγχει η Τουρκία.

Το αποτέλεσμα των στρατιωτικών επεμβάσεων είναι να ελέγξει και να προκαλέσει διακοπή της εδαφικής ενότητας. Μιλούμε για το ιστορικό δίλημμα δυτικά του Ευφράτη. Ανατολικά του Ευφράτη είναι η ιστορική πόλη Κοβανί που είναι ο επόμενος στόχος της Τουρκίας. Διότι με την Κατάληψη του Κοβανί που ήταν η πολιορκία το 2015 δημιουργείται εκείνο που έλεγε ο Ερτογάν από το 2011-2012, η λεγόμενη «ζώνη ασφάλειας».

Μέχρι την κατάρρευση του Άσαντ η Τουρκία είχε αυτές τις στρατιωτικές θέσεις που φαίνονται στο χάρτη, βάσεις, στρατόπεδα, φυλάκια εντός Συρίας.

Αποτελέσματα επί του εδάφους

- Με την ολοκλήρωση των στρατιωτικών επιχειρήσεων της περιόδου 2016 - 2020 η Τουρκία ελέγχει περίπου **4% - 4.5%** του συριακού εδάφους, κυρίως στις βόρειες περιοχές της χώρας.
- Η Τουρκία έχει **100-130** στρατιωτικές βάσεις - σημεία ελέγχου - στρατόπεδα.
- Σύμφωνα με υπολογισμούς, η στρατιωτική της δύναμη επί συριακού εδάφους είναι μεταξύ **12.000 - 15.000**.

Μέχρι τον Δεκέμβρη του 2024 η Τουρκία έχει 100-130 στρατιωτικές βάσεις - σημεία ελέγχου – στρατόπεδα, περίπου 15χιλιάδες στρατό και ο έλεγχος του εδάφους είναι περίπου το 4%.

Αυτά τα δεδομένα τα οποία είναι μέχρι τον Δεκέμβρη του 24 αυτή την στιγμή δεν εμφανίζονται πουθενά στις συνομιλίες μεταξύ Άγκυρας -Δαμασκού, Δαμασκού-Κούρδων, Αμερικής-Τουρκίας, Αμερικής – Κούρδων. Κανένας δεν συζητά, συζητούν όλοι τί θα γίνει με την Βόρεια Συρίας αλλά το γεγονός ότι η Τουρκία έχει το 4% των εδαφών περνά κάπως απαρατήρητο. Δεν τέθηκε ούτε στις συνομιλίες του Τζολάνι με τον Ερτογάν, τουλάχιστον δημοσίως.

Αποικιοκρατικές μορφές διακυβέρνησης

- **Μορφές εκτοπισμού (Κούρδοι) και μετεγκατάστασης πληθυσμών (σουνίτες Άραβες και Τουρκμένοι).**
- **Κατάληψη περιουσιών, οικονομική παραγωγή, υποδομές (σχολεία, νοσοκομεία, ηλεκτρισμός, διαδίκτυο).**
- **Πολιτικό και διοικητικό σύστημα: Η θέση των κυβερνητών της Τουρκίας.**
- **Το ζήτημα του πολιτισμού και της παιδείας.**

Στα εδάφη τα οποία ελέγχει η Τουρκία θα μπορούσαμε χωρίς υπερβολή, να πούμε ότι δημιουργεί πολλές δημοκρατίες Βόρειας Κύπρου, πολλά ψευδοκράτη, με την έννοια του ότι υπάρχει πολύ πιο μικρό έδαφος, έχει την συνεργασία από τοπικές στρατιωτικές δυνάμεις, είναι ο εθνικός στρατός της Συρίας. Δημιουργήθηκε μια κοινωνική και μια πολιτική βάση πάνω στη οποία βασίζεται εκείνο το υπερβολικό που βλέπουμε σήμερα ότι «η Τουρκία θα καθοδηγεί την Συρία» είναι «δορυφόρος της πλέον η Συρία» κλπ.

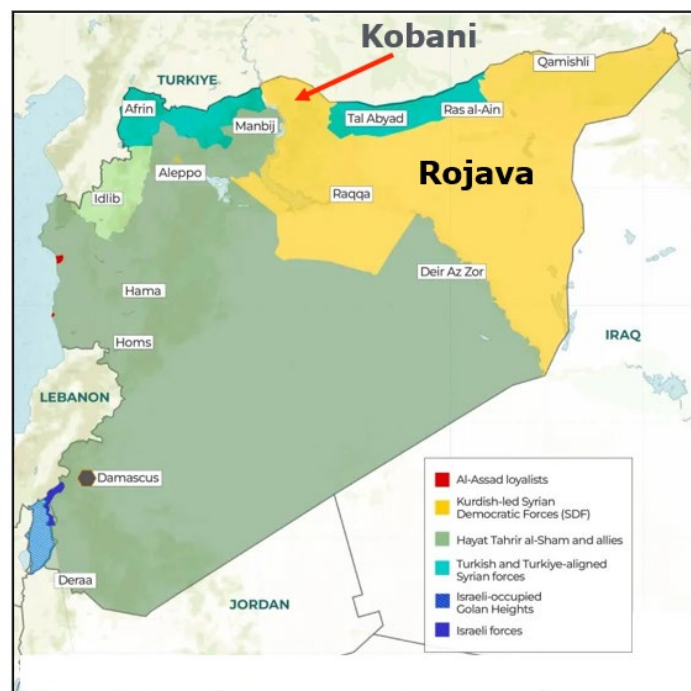
Αυτό μπορεί να είναι υπερβολικό όμως η Τουρκία είναι εντός Συρίας και όχι μόνο με τον στρατό της. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα, υπάρχει άλλο διοικητικό σύστημα των περιοχών που ελέγχει η Τουρκία το οποίο είναι ενσωματωμένο με τους αντίστοιχους νομούς της Τουρκίας. Δηλαδή ο Νομάρχης της πόλης Ούρφα είναι υπεύθυνος για την περιοχή Αφρίν, είναι υπεύθυνος για το εκπαιδευτικό σύστημα, για το εμπόριο, την οικονομία, την ασφάλεια. Υπάρχει υποδομή που βγαίνει από την

Τουρκία και διαχέεται στις περιοχές που ελέγχει εντός Συρίας. Υπάρχει οικοδόμηση σχολείων, αστυνομικών σταθμών, υπάρχουν τα τμήματα πανεπιστημίων της Τουρκίας που εδρεύουν σε πόλεις όπως το Αφρίν κλπ. κλπ. τα οποία δέχονται Σύριους φοιτητές με πλεονεκτήματα για να εισαχθούν μετά στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην Τουρκία.

Όπως καθιερώθηκαν οι τρεις γλώσσες της περιοχής ως οι επίσημες γλώσσες της Ροζάβα, αραβικά, ασσυριακά και κουρδικά, σε αυτές τις περιοχές υπάρχουν τα αραβικά και τα τουρκικά τα οποία διδάσκονται στα σχολεία της περιοχής. Τα τουρκικά ως δεύτερη γλώσσα και χρησιμοποιούνται στις δημόσιες εργασίες.

Υπάρχουν τα τοπικά συμβούλια διοίκησης αυτών των περιοχών τα οποία διορίζονται από τον αντίστοιχο νομάρχη της Τουρκίας ο οποίος βεβαίως ελέγχει και τον μίνι προϋπολογισμό ο οποίος βρίσκεται σε τουρκικές τράπεζες. Διαδίκτυο, ρεύμα και δρόμοι γίνονται από τις κρατικές τουρκικές υπηρεσίες. Είναι μικρές τουρκικές δημοκρατίες βόρειας Κύπρου, νομίζω είναι πολύ πιο σοβαρό το θέμα αλλά είναι πολύ πιο περιορισμένο το έδαφος.

Οι επόμενοι στόχοι της Τουρκίας

Στο χάρτη η περιοχή του Κορανί για την οποία γίνεται πάρα πολύς λόγος και διαπραγματεύσεις μέχρι σήμερα.

Υπάρχει στρατιωτική μετακίνηση στην περιοχή διότι στις διαπραγματεύσεις η Τουρκία θέλει να βάλει το ζήτημα του ότι «αν δεν καταλήξουμε να το κάνει η Δαμασκός θα το κάνουμε εμείς». Εδώ μπορείτε να δείτε τι πρέπει να συμπληρωθεί στην περιοχή για να νιώθει μεγαλύτερη ασφάλεια το καθεστώς του Ερτογάν.

Μια νέα διαδικασία χωρίς όνομα

- Οι εξελίξεις από τον Οκτώβριο 2024
- Επιδιώξεις Άγκυρας
- Επιδιώξεις κουρδικού κινήματος
- Οι πολυεπίπεδες διαπραγματεύσεις
- Το μήνυμα Öcalan

Αυτή την στιγμή πού είμαστε; Αυτή την στιγμή είμαστε στο σημείο όπου τόσο η Τουρκία, όσο και οι Κούρδοι για διαφορετικούς λόγους επιθυμούν να συζητήσουν τα ανοιχτά ζητήματα που προκύπτουν και από τις εξελίξεις στη Συρία. Ιδιαίτερα για τη Άγκυρα αυτή τη στιγμή η Συρία και η κουρδική αυτονόμηση αποτελεί «τουρκικό πρόβλημα». Είτε μιλούμε για Κούρδους της Συρίας είτε μιλούμε για Κούρδους της Τουρκίας είναι ζήτημα το οποίο πάει μαζί στις διαπραγματεύσεις το ένα καθορίζει το άλλο, αν υπάρξει συμφωνία για το καθεστώς της Ροζάβα αυτόματα επηρεάζεται θετικά.

Είμαστε στο στάδιο που η Τουρκία ξεκινά τη διαπραγμάτευση, την οποία δεν ονομάζει διαπραγμάτευση, ξεκινά από την θέση ότι δεν υπάρχει περιθώριο μη αφοπλισμού του ΡΚΚ, το πρώτο πράγμα που πρέπει να γίνει είναι ο αφοπλισμός του ΡΚΚ, ξεκινά από την αυτοδιάλυση και πάει στον αφοπλισμό και ζητά από τον Απτούλάχ Οτζαλάν να το επιβάλει.

Από την άλλη έχουμε τον ρόλο του Κόμματος Δημοκρατίας και Ισότητας των Λαών DEM, ο οποίος βεβαίως γίνεται αποδεκτός από τον Ερτογάν, είναι ο ρόλος μεσολάβησης μεταξύ Οτζαλάν- Τουρκικού κράτους. Υπήρξαν δυο επισκέψεις αντιπροσωπείας του DEM στις φυλακές, μετά με τα κόμματα της τουρκικής εθνοσυνέλευσης και υπολογίζεται ότι η τρίτη τους συνάντηση θα είναι η καθοριστικότερη όλων διότι θα καταλήξει να είναι η διακήρυξη του Οτζαλάν.

Η διακήρυξη του Οτζαλάν, τί μπορεί να είναι; Υπάρχουν πάρα πολλά σενάρια το ένα λέει ότι θα διατάξει την λήξη της ένοπλης δράσης του ΡΚΚ εναντίον της Τουρκίας. Άρα θα σημαίνει ότι το ΡΚΚ συνεχίζει να υπάρχει, συνεχίζει να έχει όπλα, αλλά δεν θα έχει καμιά ένοπλη δραστηριότητα εναντίον της Τουρκίας. Σημαίνει ακόμα κάτι από τα βουνά φεύγουν αντάρτες, αλλά υπάρχει αναγκαιότητα κάπου να πάνε. Εδώ υπάρχει δεύτερο σκέλος, θα πάνε σε χώρες της Ευρώπης με κάποιου είδους ασυλία ή θα επιστρέψουν στη Τουρκία; Για να επιστρέψουν στην Τουρκία υπάρχει το νομικό υπόβαθρο για να γίνει αυτό το πράγμα ή όχι; Ξανασυζητήθηκαν αυτά τα πράγματα και το 2013 -15. Ένας άνθρωπος ο οποίος έφυγε από την Τουρκία 20 χρονών, τώρα είναι 60 χρονών και η ζωή του είναι το βουνό, υπάρχει μηχανισμός/δομή που να τον επανεντάξει ομαλά μέσα στην συμβατική κοινωνία της Τουρκίας; Υπάρχουν διάφορα σενάρια που πηγαινοέρχονται το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Το ζήτημα το οποίο περιπλέκει την κατάσταση είναι το ότι οι διαπραγματεύσεις έχουν ένα πολυεπίπεδο στοιχείο, δεν διεξάγονται μόνο μεταξύ της Τουρκίας και του Οτζαλάν. Διεξάγονται μεταξύ Τουρκίας, Οτζαλάν, ΡΚΚ, Κουρδικών κομμάτων, Βόρεια Συρία και όλες οι χώρες που αυτή τη στιγμή εμπλέκονται στην περιοχή όπως για παράδειγμα, Εμιράτα, Σαουδική Αραβία, Ισραήλ, ΗΠΑ.

Αν ως τις 15 του Φεβρουαρίου 2025, ήταν η πρώτη πληροφορία, ή μέχρι το τέλος του Φεβρουαρίου ο Οτζαλάν προχωρήσει σε αυτό το τεράστιο και ιστορικό βήμα είναι ζήτημα το οποίο θα μονοπωλήσει όχι μόνο την επικαιρότητα της Τουρκίας, αλλά ενός μεγάλου μέρους του κόσμου αλλά η Τουρκία πλέον μετά από ένα τέτοιο μήνυμα λογικά θα την δείτε να ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με αυτό το ζήτημα. Το μεγάλο βάρος της επικαιρότητας πλέον θα είναι «τι θα γίνει με το λεγόμενο μήνυμα Οτζαλάν».

Σας ευχαριστώ.